

NAPLÓ

Előfizetési ár:

Egész évre 5 kor. | Egyes szám ára 4 fill.

Földutvarokon 6 fillér.

Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor

Felelős szerkesztő:
DERÉKY ANTALIgazgató:
ERDÉSZ ZSIGMONDSzerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., DOHANY-UTCZA 88. SZ.
Közlemények átvétele csak jelzéssel van megengedve

Elégett fegyenczek halálba kergetett bányász

Magyar kereskedők.

Régóta hangoztatott mondás, hogy a magyar ember nem jó kereskedő. A magyarországi kereskedelmet kezdettől fogva idegen nemzet fiai közvetítették és még ma is tekintélyes azoknak a magyarországi kereskedőknek a száma, akik bár hosszú évek óta a magyar föld kenyerét eszik, még se tartják ezt az országot hazájuknak.

Hogy a rendi alkotmány eltörlése előtt miért nem foglalkozott a magyar ember kereskedéssel, annak többféle oka van, amely okok közül a legfontosabb, de egyszerűen a legjellemzőbb is magának a rendi alkotmány társadalmának a világnézete. A nemes ember nem tartotta magához méltó foglalkozásnak a kereskedést, mert az lealacsonyította volna őt azokhoz a jött-ment kufárokhöz, akik akkortáiban hazánkban a kereskedelemnek csaknem kizárólagos faktorai voltak, nem nemes ember pedig azért nem kereskedett, mert nélkülözötte a személyes szabadság és a tulajdon felett való feltétlen rendelkezési képesség jogállapotát, tehát azt az állapotot, amely nélkül virágzó kereskedelem el sem képzelhető.

Másik ok, amely miatt a kereskedelem csak nehezen fejlődhetett az volt, hogy a kereskedőt nem tartották a társadalom olyan tagjának, mint a földművelőt, vagy a mesterembert, mert azt vitatták, hogy a kereskedő nem állít elő új javakat, hanem abból él, hogy drágábban adja el azt a portékát, amit a termelőtől olcsó áron beszerzett és ilyenformán tulajdonképpen csak élősködő tagja a munkás emberi társadalomnak.

Mikor ez a kereskedő osztállyal szemben fennállott előítélet eloszlott, a kereskedelmi élet mindenfelé csakhamar feléledt és rövid idő alatt minden országban keletkezett egy szakszerűen képezett tagokból álló tekintélyes kereskedő-osztály, mely a mellett, hogy az illető ország gazdasági életének fejlődését és a népvagyonosodást jótékonyan előmozdította, a közművelődésre is nagy hatást gyakorolt.

Csak mi nem beszélhetünk ilyen tanult emberekből álló kereskedő-osztályról. Minálunk aki nem lett

iparos, az mind valamiféle hivatalnok, egyszóval czimmal és ranggal bíró ur akar lenni.

Bizony édes-kevés a kivétel, mert csak elvétve akad nálunk olyan magyar kereskedő, aki a kereskedelmi élet küzdelmes terén felmerülő nagyobb feladatok megoldására is mer vállalkozni. A legnagyobb rész vagy képtelen, vagy pedig bátoratlan a nagyobb kockázattal járó, de egyszerűen nagyobb nyereséget ígérő vállalatok kerestülvitelére, mert hiányzik nála az önbizalmat ébresztő kereskedelmi szakműveltség.

Az a néhány nagyobb magyarországi kereskedő ház, amelynek vezetői bírnak valamelyes külföldön el-sajátított kereskedelmi műveltséggel, csak alig jöhet számításba, mert majdnem kivétel nélkül idegen szellemben, idegen nemzetek szokásai szerint akarják fejleszteni a mi kereskedelmünket, a mi által sokszor éppen az ellenkezőt, az elsatnyulást és minden téren észlelhető kereskedelmi pangást mozdítják elő.

Ideje volna, hogy most, amikor magunk erejéből, odáig jutottunk, hogy a művelt világ minden államával kereskedelmi szerződésben állunk, mink is nagyobb súlyt fektessünk ugy a belföldi, mint a kiviteli kereskedésre és gyermekeink neveltetési irányának megválasztásakor számot vessünk azzal a kérdéssel, hogy kegyelemkenyeren tengődő uracsra, vagy szorgalmas és tanult kereskedőre van-e nagyobb szüksége a társadalomnak? Huzzuk le fiainkról az urhatnamság feszes köntösét zsenge ifjúságuk korában, amikor még nem érzik annak veszedelmes szorításait és neveljünk belőlük egyenes gondolkodású, bátor kereskedőket, akik fel merik venni a versenyt a világ bármelyik nemzetével, mert nem lehet az, hogy éppen csak a mi fajunk egyedül volna képtelen arra az emberi tevékenységre, amelyre nálunknál sokkal szerényebb szellemi és anyagi tulajdonságokkal rendelkező nemzetek fiai sikerrel vállalkoznak.

A czimkórság.

A czimkórságos hajlandóság sehol a föld kerekén nem dühöng olyan mértékben, mint nálunk, magyaroknál. Ha a fölvilágosodott, józan, népi-mádia rojtokat kinevető nyugat a fejünkhöz vágja azt a rideg igazságot, hogy nálunk egy üres czim, egy semmitmondó rang mindent pó-

tol, de a czimet, a rangot semmi sem pótolja, szinte nem is védekezhettünk a vád ellen. Mert e szép hazában, Kárpátoktól az Adriáig neveltség-nél neveltségesebb figurák megszámlálhatatlan sokaságban lohognak, rohananak a nagyságos, méltóságos és egyéb czimekért, stréberkednek egy nyulfarknyi ordóért. De azért nem is hangoztatjuk, hanem szinle ordítjuk a demokratikus mivoltunkat.

Hála a kulturának, a becstületes demokrácia terjed, lerázza magáról a középkori czifra sallangot és talán-talán elérjük még, hogy szép hazánknak azt a felét, mely ma még operett-államnak tekinthető, a fölvilágosodás kikurálja a czimkórságos epidémiából.

Egyelőre azonban ott tartunk, hogy az egyszerű falusi juhász, egyszerű hivatalszolga fia is megköttyögösodik egy „y“-ért és hogy ezt a semmit sem jelentő betűt a neve végére biggyeszthesse, megmozgatja két állam közigazgatási gépezetét.

Ime, tessék gyönyörködni a bo-hózatba illő eseten:

Szalai György, helyesebben most már: Georg Szalai bécsi bürodienér, akit saját kérelmére nemrégén bocsájtottak el a magyar állam kötelékéből, néhány hónappal ezelőtt kérvényt nyújtott be a magyar belügy-miniszterhez, kérve az ő születési anyakönyvének kiigazítását és ez alapon részére igazolvány kiállítását, hogy ő törvényesen a neve végére illeszthesse a subaszagu „i“ helyett az arisztokratikus „y“ betűt. Annak igazolására, hogy őt megilleti az „y“, becsatolta az atyjának születési és házassági anyakönyvi kivonatait, melyekben a Szalai család „y“-ont használ a neve végén és nem „i“-t. A belügyminiszter a kérvényt áttette a kultuszminiszterhez, az pedig elküldte Somogyvármegye alispánjához, lévén valamikor, nem is régen, ennek a czimkórságos atyafinak Gomba község az ő szűkebb hazája. Ahol még a kedves papája analfabéta juhász volt. De a fiának már ugyancsak fölvitte az isten a dolgát. Husz éves koráig ugyan a juhokat legeltette a gombai mezőkön, de aztán elvitték császár katonájának. A katonaságnál megtanulta a betűvetést és a német szót, amikor pedig megszabadult a katonaságtól, szolgálialást kapott egy bécsi hivatalban. A nagy rangra vergődött juhászgyerekek bizonyára valami bécsi lakáj lett a sógora vagy komája, és

ennek az előkelő ismeretségnek a révén habarodott bele az „y“ betűbe.

Szó, ami szó, egy bécsi hivatalszolga mégis csak nagy uraság. Ragaszkodik az „y“ betűhöz és megadatik neki. Most ugyanis vegyes bizottság járt az „y“ ügyében Gombán. A kultuszminiszter rendelete alapján ez a bizottság fölülvizsgálta a gombai anyakönyveket. És a vizsgálat megállapította, hogy a bécsi juhászgyerek okmányai igazat mondanak. Természetesen, ennek az alapján a miniszter sem tagadhatja meg a bécsi hivatalszolga kérelmének a teljesítését. Istenem, milyen jó is, hogy vannak még nagy gyerekek, akiket ki lehet elégiteni egy „y“-al! Mi lett volna, most volt kedves hazánkiából. Georg Szalai-ból, ha ezentul nem irhatná a becses nevet „Szalay“-nak? Talán összedől volna a császárváros, vagy legalább is az „y“-ba habarodott hivatalszolga boldogsága?

A Napló Mindenütt

Szegény levélhordók.

A vasárnapi munkaszünet áldásait minden rendű, rangu ember élvezi, csak a szegény levélhordókról feledkeztek meg. Azok talpálnak vasárnap is, pedig azokra talán legjobban rájuk férne a pihenés. Egész héten reggeltől estig járnak utcáról-utcára, házról-házra, emeletről-emeletre. És még eddig nem jutott eszébe senkinek, hogy nekik is jól esnék a munkaszünet. A bécsi katolikus egyesületek kezdeményezésére, melyhez az egész város közönsége csatlakozott, az osztrák kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, hogy a táviratok kivételével, melyek természetesen sürgős kézbesítést igényelnek, sem levelet, sem csomagot nem kell kézbesíteniök a levélhordóknak, ha arra ily felirású czédula van ragasztva: „Vasárnap nem kézbesítendő.“ És mit tett erre a kezdeményező egyesület? Nyomatott pár millió olyan felirású czédulát és szétküldte minden egy-letnek, hivatalnak, sőt osztaggatta boldognak, boldogtalannak utcákon, tereken. S az eredmény? Az eredmény az, hogy a péntek este és szombaton feladott levelekre mindenki felragasztotta a czédulát s az elmúlt vasárnap Bécsben egyetlen-egy levelet sem kellett kihordaniök a levélhordóknak. Meg volt a vasárnapi munkaszünetük. A pár

ezerre menő levélhordó helyett alig pár ember volt, mint ügyeletes szolgálatban, a többi pihenés és legközelebb ezek is pihenésre szentelhetik a vasárnapot, mert az ötlet bevált, a kedélyes bécsiek megadják a munkaszünetet a postásoknak.

Nem igen szeretjük a bécsi importot, de ezt az egyet egész bátran elfogadhatjuk s követelhetjük. Az egész országban általánosítani kell az ötletet, hogy a sokat fáradó derék levélhordók mindenütt szabadok legyenek vasárnaponként. Eleinte azért lesz idegen az eszme, mert új, szokatlan, később annyira vérebe megy a közönségnek, hogy önkéntlenül is felragasztja a kis czédulát s így külön törvényhozás nélkül is törvényt válik a munkaszünet a postásokra nézve is.

Igen sok örömet okozhat a postásoknak az a kis piros betűs czédula, melyen ez a felirat lesz: „Vasárnap nem kézbesítendő!” Próbáljuk meg!... Hátha sikerül?...

Szomorú város.

Egy kis erdélyi városban állandóan egymást-választják viccelődéseik céljátául a helyhatósági állatorvos és az egyik városi tisztiorvos. A napokban a tisztiorvos, akit az állatorvos folytonosan „kolléga ur”-nak szólított, ráfordított az állatorvosra:

— Hallja! Mi joga nevez engem örökösen „kolléga ur”-nak? Nem vagyok én magának kollégája.

— Dehogyan nem — válaszolt az állatorvos. — Mindketten marhákat gyógyítunk. Én mint állatorvos a legtöbbször beteg marhákat gyógykezelek. És ön szintén. Mert az is marha ám mind, aki önrel gyógykezelési magát.

A tanítói pálya.

A lapokban most jelennek meg a tanítóintézetek pályázati felhívásai. A középiskolák hirdetőtábláin is felhívások buzditják az ifjúságot, hogyha kedvet és szeretetet érez, lépjen a tanítói pályára. Egyrészt meggyőződésből és szeretetből, másrészt szükségéből, hogy minél hamarabb megélhetéshez jusson. Akik lelkesedéssel mennek, azok később ébrednek annak tudatára, hogy bizony ez a pálya nem fényes, nem rózsás, hanem rögzös, tövises, gondtalan teli és nehéz.

A tanítói pálya a foglalkozási ágak között egyike a legnehezebbeknek. A tanítótl megkövetelik, hogy állandóan tanuljon, oktasson az iskolában és az iskolán kívül. Terjessze a kultúrát és a nemzeti műveltséget. Mindezek mellett éljen társadalmi életet is. Ám, amikor arról van szó, hogy e teljesített munkának megfelelő ellenszolgáltatásról gondoskodjanak, akkor mindenki elfordul a tanítótl. Nem látják, hogy a tanító is férj, családapa, akinek nemcsak magáról, hanem saját véreiről is gondoskodnia kell.

A kapitalista termelési rendszer különös sajátossága, hogy szellemi munkából a legnehezebb megélni. A proletáriátus harcos ereje, a szervezethez képest kivívta magának a csökkenő munkaidőt és emelkedő munkabért. A munkásság megtudja védeni gazdasági érdekeit. De nem úgy a szellemi munkás, akinek a megélhetése sokkal nehezebb. Ilyen a sorsa a tanítósnak is.

A rendszer megváltoztatásán sokat lehet gondolkodni. Az egyesülés

ereje itt is számottevő, azonban nem elegendő. Talán eljőnegyszer az az idő, mikor az emberek megértik, hogy legnagyobb szeretettel és legerősebb hállával tartoznak azoknak, akik serdülő gyermekeik szívébe oltják a szeretet és hit, a tudás és tudásvágy gondolatát. És méltóan gondoskodnak majd azokról, akik a legnehezebb s nem ritkán a leghálatlanabb munkát teljesítik.

FOGAK

szájpadlás és gyökéreltávolítás nélkül 8 koronától feljebb, 10 évi jótállással. Az általam készített és a párisi fogorvosi Akadémia kiállításán az aranyérem és díszkeresztrel, a pécsi kiállításán az ezüstéremmel kitüntetett fogakrágásra különösen használhatók, könnyen megszokhatók, a beszédben semmi zavar nem okoznak, szagot, ízt nem kapnak, a szíjből ki nem vehetők, a valódit fogakat teljesen pótolják. Továbbá aranyhidak és koronák egyedülálló speciális készítői.

Grossmann Simon

technikai főnök.

Dr. Illés Márton, rendelő fogorvos.

Budapest, Erzsébet-körút 50.

I. emelet, II. ajtószám.

Óvás.

Kérlek a pontos címre ügyelni, mert főszomszédságunkban egy hasonló cég létezik, melylyel nem vagyunk azonosak. Ezen cég a „Grossmann” nevet egy hordótól bérelte, hogy annak használata által a régi, jóhírnevű intézetünket kereső közönség felvegye. Tehát ügyelni a házszámra és emeletre.

Fogorvosi intézet. Rendelés egész napszakon és ünneppnapokon is. Szakorvosi rendelés og- és szájbeteg részére. Fogtömésök a legmodernebb kezeléssel. Speciális fájdalom-killert fogműtétek. Régi rossz fogorvosok átalakítása megvárható. Vidékiek 12 óra alatt kielégíthetnek. — Mérések árak. — Részletfűzetés is. Telefon 86-50.

IRODALOM MŰVÉSZET

MIKSZÁTH HALÁLÁRA.

Kavarog a felhő nem az eget járja, Itt a földön verte porból durva lármá. Dulakodik benne a magyar sok párton. Az a régi átok be megfogant itten... Most a küzdelemben beleszólt az isten.

Küzdeink jő-endőnkben szebb napokat várva S im a jelen fordul hirtelenül gyászba. Csak imént volt, hogy a koszorukat hozták Búske ünneplésre, fényes örömnapra. Odakerülhetnek most a ravatalra.

Szegény palócz ifjú, hogy elindult régen, Nem volt pártfogója a föld kerekében. Csak a lelke hordott sok gyönyörű kincset. Keletkezett benne sok gyönyörű álom, Ott szövedött át mind szép Palóczországban.

Es van a magyarban egy örök, nagy lélek, Evvel harcolt itt az ezeréves élet. Aki ezt megérti, meg tud halni érte. Akiben megszálalt hatalmasan, szépen. Hallhatatlan szent lesz magyarok szívében.

Es őbenne szólt, aki immár hallgat, Boldogan hallgattuk a mesélő ajkat. A mese szállongott szép Palóczországban, Le a rónaságra, az egész hazába, Túl az óceánon, az egész világba.

Mostan pedig arra, hol a mesék szálltak, Utja lesz egyszerre a hirtelen gyásznak. Messze földek népe idekűld egy sóhaj. Élte örömnök volt, nagy gyönyörűségünk. Világhíres gyászra könnyes búszkeségünk!

Hamvas József.

(A „Vig-Szinkör ujdonsága). Abban a kellemes, hívős kis színházban, a Hermina-ut mentén, mely e nyár elején Brody István igazgatósága alatt megnyitott és azóta a városligetet látogató intelligens közönség kedvenc találkozó helyévé lett, olyan élénk művészeti törekvés fejlődött ki, hogy az igazgató áldozatkészsége folytán hetenként nemcsak egy, hanem néha több ujdonság is kerül bemutatásra. Az eddigi ujdonságok nagyrészt mind beváltak, de az igazgató minél változatosabb műsorral akarja meghálálni a közönség meleg érdeklődését és legújabbán előkészületben van, iapunk felelős szerkesztőjének, Deréki

Antalnak, két új darabja, melyekben a társulat egész személyzete foglalkozva van és kitűnő szerepekhez jutottak Antal Erzsé, Vákárné, Szöllősy N., Gonda, Lubinszky, Simai, Vákár, Kubinyi és Györi. A premietet valószínűleg szombaton tartják meg.

A sátorral és eperjesi színházakat a jövő téli szezonnra, Mezei Kálmán szingazgató nyerte el, aki a beszterczebnai színház leégése óta, kénytelen volt az igazgatástól visszavonulni, noha a vidéki színház egyik legintelligensebb, nagytudású igazgatója volt, aki e minőségében a színházgyűlésnek is nagy szolgálatokat tett. Most újra szervezi társulatát és megvagyunk győződve, hogy olyan gárdát toboroz maga köré, melyben a vidéki színház jeleseit egyesíti, közös, művészeti célok megoldására.

Választási eredmények

A fővárosban.

- I. kerületben: Szébeny, Kossuth-párti.
- II. kerületben: Berzeviczy Albert, munkapárti.
- III. kerületben: Pető Sándor, demokrata.
- IV. kerületben: gróf Khuen-Hédervary Károly, miniszterelnök.
- V. kerületben: Sándor Pál, munkapárti.
- VI. kerületben: Vázsonyi Vilmos, demokrata.
- VII. kerületben: Márkus József, munkapárti.
- VIII. kerületben: Jakabffy Imre, munkapárti.
- XI. kerületben: Jakabffy Ferencz, munkapárti.

Vidéki a három első napon.

Munkapárti: 240, Justh-párti: 40, Pártonkivüli 48-as: 10, Román nemzetiségű: 7, Néppárti: 13, Kossuth-párti: 44, Pártonkivüli 67-es: 20, Demokrata: 2, Keresztény szocialista: 1, Gazdapárti: 2.

Pótválasztások lesznek:

Apatin: Zombori József, munkapárti, Fernbach Károly, Justh-párti.

Dunavecse: gróf Teleki József munkapárti és gróf Benyovszky Sándor Kossuth-párti.

Habas: Hegedüs munkapárti és Babó Kossuth-párti.

Hódmezővásárhely: Pap József munkapárti, Kun Béla Justh párti.

Kezel: Ereki munkapárti és Pozsgay Kossuth-párti.

Karczag: Falussy Árpád Kossuth-párti, Ábrahám Dezső Justh-párti.

Kisjenő: gróf Wenckheim László pártionkivüli Goga Oktávián román nemzetiségű.

Kiskunhalas: Hegedüs Kálmán munkapárti, Szabó Mihály Kossuth-párti.

Mezősas: Melczér László munkapárti, Kubik Gyula Justh-párti.

Mohács: Andriacs Tivadár munkapárti, Prakatur Tamás néppárti.

Nagyigmánd: Thaly Ferencz pártionkivüli függetlenségi, Hunkár Béla Kossuth-párti.

Peér: Dr. Németh Károly nemzeti munkapárt, Markos Gyula Justh-párti.

Versecz: Láng Lajos munkapárti, Heegen nemzetiségű.

Zenta. Ellinger Jenő Kossuth-párti, Mikosevicz Kanut munkapárti.

Székelyhíd. Fráter Loránd Justh párti és Molnár Ákos Kossuth-párti.

Sárkeresztur. Fiath György munkap. és id. Madarász József Justh-párti.

Somogyzél, Bogya i munkap. és Hegyi Á. Kossuth-p.

Ujarad. Krauszhaár és Philipp munkapártiak között.

Hátralévő választások.

Június 6-án: Megyék: Liptó.

Június 7-én: Városok: Szathmárnémeti.

Június 8-án: Városok: Fiume, Ujvidék.

Június 9-én: Városok: Szarvas.

Június 10-én: Városok: Kézdivásárhely, Szentes.

Elégett fegyenczek.

Napról-napra lehet olvasni az amerikai lapokban, hogy milyen kiméletlenül bánnak ott el azokkal az emberekkel, a kiknek nincs elég hatalmak a maguk egyéni jogai megvédésére. Ilyen rettenetes következményéről az amerikai igazságszolgáltatás kegyetlenségének rántja le a leplet az a tudósítás, mely most az alábbi nagy tüzkatasztrófáról számol be.

Bibbs Countyban (Alabama állam) rettenetes tüzhálállal halt meg 35 néger fegyencz, mert a fegyencz-kolónia börtönreiroszakkal megakadályozták a szerencsétlen foglyokat abban, hogy égő börtönüket elhagyhassák. A fegyenczeket, az Amerikában divatozó szokás szerint, bérbe adták a Red Feather köszvénybányatársaságnak, amely a munkaszünetben a fegyenczeket egy fából készült, facsölöpökkel körülkerített épületben örökkel őriztette.

Az utóbbi időben sok szokási kísérlet történt, minek következtében az örök számát megkettőztették. Szakadatlanul fegyveres őrzőjáratok jártak a kerítés körül.

A fegyenczek belátták, hogy minden szokási kísérlet hiábavaló. Ekkor az egyiknek az a szerencsétlen gondolata támadt, hogy fölguytsa az épületet, mert remélte, hogy az ekként támadt zürzavarban sikerül majd megszökniök.

A gondolatot nyomon követte a tett a faéptület pár percz alatt lángban állott. A fegyenczeken vad pánik vett erőt: a tűz elől mind a kijáráthoz menekültek. Az örök azonban elállották a kijáratot és a kifelé igyekvő foglyokat lövésekkel riasztották vissza az égő karamba. Ámde a tűz és füst ismét a kijáráthoz kergette a kétségbeesett csapatot, ahol azonban mindannyiszor az örök sortíze fogadta őket.

Többen a foglyok közül ott véreztek el a szabadulás küszöbén. Amint egy néger kilépett a kapun, nyomban agyonlőtték. Így aztán majdnem valamennyi fegyencz a lángok közt lelta halálát.

Csak alig egy páran menekültek meg és pedig akként, hogy egy kőfal mögött kuszva menekültek, elkerülvén az örök figyelmét; de mikor a lángok elvégezték pusztító munkájukat, ezek a nyomorultak is visszalopóztak az elhamvadrt romok közzé, hogy az üldöztetést elkerüljék.

LÓWY JÓZSEF Sirkőraktárában 10 K-tól feljebb remek kivitelű sirkővel: Minden e szakmába vágó munkák, temetői javítások, vésések és aranyozások jutányosan és lelkiismeretesen készülnek.

Budapest, II., Fő-utca 88. sz. (Pálffy-tér mellett) saját házában

Nyílt-tér.

Sternberg
Armin és Testvére
cs. és kir. udv. hangszergyár
központi főüzletében

BUDAPEST,
VI. ker., Rákóczi-ut 36. sz. alatt

**kaphatók a legjobb és
legolcsóbb hangszerek.**

KÉPES ÁRJEGYZÉKEK minden
cikkéről külön-külön jelennek
meg. Érdeklődőknek kívánatra
ingyen és bérmentve küldetnek.
KITÜNTETVE! A m. kir. kormány
által alapított „Millenniumi Állami
érem”-mel melyet a hangszer-csoport
összes versenyzői közül kizárólag
csakis czégünk nyert el.

HIREK

A hétről.

Mikszáth temetése.

A jelenkor magyar íróinak atyamestere, az édes szavu, aranyos kedélyű mesemondó, már ott pihen virágos hant alatt. Ami benne földi volt, az visszaadatott a földnek. Koporsójára ráhullatták szülőfalujának, Szklabonyának, ma már Mikszáthfalvának, egy maréknyi homokját, aztán föléje borult a hant, amelyt ezrével elborítottak a részvét és emlékezés virágai, mikéért egész kerketeket fosztott ki tisztelőinek és rajongóinak kegyelele. A pompázó virágok illatát szeliden hordta szét a temetőkerben az alkonyati szellő s a gyászoló közönség sokáig ottmaradt megilletődötten a sírnál, amely alatt lecsukott szemmel, bezárt ajakkal, többé meg nem mozduló kézzel alussza immár a halottak örök álmát Mikszáth Kálmán.

Kedden délután temették el a nagy író az Akadémia palotájából, ahol már délelőtt ezerszámra hullámozott a közönség, a gyászpompával ékes előcsarnokban, hogy a halott író a ravatalon is láthassa még és bucsut vegyen kedves írójától, kit néhány nappal előbb még hódolattal és lelkesedéssel ünnepltek.

Maga a temetés impozáns volt és aranyai méltók a világhírű nagy íróhoz, akinek lelke immár a halhatatlanság szféráiban lebeg. Utolsó útjára elkísérte a király követe, a kormány képviselője, a magyar kultúra egész vezérkara, és minden katonája, vidéki küldöttségek s a főváros közönségéből mindazok, akik csak tehették, hogy ott legyenek a föl-emelőn szép és megható végtisztességen.

A szónoklatok elhangzottak, a kormány képviselője, a tudományos és irodalmi intézmények megbízott szónoka s mások elmondták az utolsó istenhozzádot, a pap elmondta imáját, azután a koporsót leeresztették a sírba. Es melléje temették régen elhalt fiacskáját is, akit aznap reggel exhumáltak, mert teljesíteni

akarták a nagy író utolsó kívánságát, hogy földi hamvai a kis Jánoska mellett nyugodjanak.

Most ott fekszik mind a kettő békén, csöndben, üdvözült mosollyal a virágos hant alatt, de a nagy író emléke, sok nagy alkotása a magyar nép szívében folytatja tovább halhatatlan életét.

Halálba kergetett bányász.

Alsóbarbatyeniszkrony hunyadmegyei községben Stranzki János bányász igen szenvedélyes vadász lévén, a napokban vadászni ment és vad helyett két kóbor kiéhezett kutyát talált lepuffantani. Szerencsétlenségére a kutyák tulajdonosai észrevették a baklővéseket és az egész falu lakosságát rázúdították a bányászra. Az látta, hogy lincselés következik és árkon-bokron menekülni igyekezett üldözői elől. Embertelen hajsa indult meg a bányász után a felfegyverkezett tömeg halált ordítva már elérte, mikor a Zsil folyóhoz érték. Miután a bányásznak itt a folyó helyett más menekülése nem volt, belevetette magát a sebesen rohanó vízbe és ezáltal meg is menekült volna, mert üldözői nem merték követni. Az egyik azonban hatalmas szikladarabokat kezdett utána hajigálni és egygyel úgy fejbe ütötte a megmenekültnek hiit bányászt, hogy az eszméletét veszítve elmerült a folyóban. A dolog titokban maradt volna, ha a bányász eltűnését nem kezdi firtatni a csendőrség. Ekkor aztán kiderültek a bányász halálának részletei és a tettést a csendőrség letartóztatta. Jelenleg a dévai ügyészség fogházában várja büntetését.

A kik kétszer esküdtek meg.

Pár évvel ezelőtt Nagy Károly községi írnok, aki több, mint két és fél évig volt Szentetornya községnél alkalmazásban, feleségül vette Tenkei Jolánt.

A házasság pár hónapon keresztül boldog volt, mert a fiatal pár nagyon szerette egymást. Boldogságukat azonban az anyagi küzdés és a gond megzavarta.

A kevés fizetésből nem tudtak sehogy sem megélni, az adósság és a gond egyre szaporodott.

A fiatal asszonynak, amikor a szerelem tüzeit az anyagi gondok lelohasztották, egy Demeter István nevű gazdag sertéskereskedő ajánlatot tett, hogy férje összes adósságát kifizeti, kis gyermeküket adoptálja, az asszonyt örökösévé teszi, ha férjétől elválik, s felesége lesz.

Az ajánlatot az asszony elmondta férjének, aki kezdetben hallani sem akart a dologról, de később, amikor már a szegénység türethetlenné vált, mégis csak belement Demeter István kívánságába, azért, hogy legalább felesége és gyermeke legyen boldog.

Megbeszéltek a dolgot, az asszony elhagyta urát, hűtlen elhagyás miatt megindították a válóper Demeter István költségére, a törvényszék elválasztotta őket, a férj adósságát kifizették, ő maga szűk fizetésből megélt, az asszony és kis gyermeke jó anyagi helyzetbe került.

Nagy Kálmánt később megválasztották Ittebére jegyzőnek s messze került volt feleségétől és kislánytól, akiket anynyira szeretett, hogy nem nősült meg s mindig arról álmodott, hogy ő és felesége valaha még összekerülnek.

És a sors az elválasztott szerelmes párnak kedvezett. Demeter István pár hónappal ezelőtt tüdőgyulladásban meghalt, s a volt férj tudomást szerzett arról, hogy felesége özvegyen maradt, rögtön Szentetornyára sietett s volt felesége kezét megkérte. Az asszony örömmel fogadta férjét s mult vasárnap tartották meg esküvőjüket s miniszteri engedéllyel három esztendő elválasztás után ismét egymáséi lettek.

Az Angyalföld titkai

23 (Regény.)

A Poéta önkéntlenül megdöbönt; mit akarhat tőle ez az asszony — másnak a felesége? Nem, neki nem kell asszony egy se, ha még olyan szép is! Szinte felkacagott bárgyuságán, hogy ennek az egy asszonynak a becsületes hűségében csak egy pillanatig is hinni tudott.

— Asszonyság! Térjen magához... az urához vezetem! — így szólt, mialatt gyöngéden elakartia tuszkolni magáról; de az asszony görcsösen kapaszkodott belé.

— Nem, nem megyek! Nem lépem át többé a síralom tanyájának küszöbét! Még a nevé se akarom hallani annak a gyalázatos embernek, aki így megrontotta fiatal életemet!

— Hát mit vétett, hogy hirtelen ilyen gyűlölettel viseltetik iránta?

— Mit? Oh! még kimondani is ég az orcám! Eladott hitvány pénzért! Egy pár rongyos csizmáért!

A vádoló szózat tompán hangzott a sötét, elhagyott térségben és belemarkolt a poéta szívébe.

— Eladta?

— El! három silány forintért és egy pár hitvány csizmáért, a lakólegényünknek, Virág Marczinak! Pedig azt is, milyen tisztességes, becsületes legénynek tartottam! Ott találtam eszméletlenül, az ajtó mögé rejtve; minden kiejtett szavukat halloltam, mintha éles kést döftek volna a szívembe! Most már vége — vége mindennek! Ott hagytam a szegény és bűn hajlékát és kirohantam az utcára — így amint állok! És nem megyek vissza, — nem a világ minden kincséért se. Ott hagytok neki mindent, ami a tulajdonom, az enyém volt, — legyen vele boldog! Csak maga ne gondoljon rólam rosszat — ne ítéljen el! Ha van pokol itt a földön, akkor én kilencz keserves esztendő alatt annak minden kínját átzenvedtem! És senkim — senkim se volt a világon, aki vigasztalást, részvétet nyújtott volna — csak maga! Emlékszik még első találkozásunkra — a korcsmában? Akkor megemelte előttem a kalapját és az olyan jól esett nekem! Higye el, ha most itt nem találom, akárhol felkerestem volna, mert a szívem, lelkem magához kergetett... Ne utasítson el, az irgalom nevében kérem, ne taszítson el magától!

A poéta fülig elpirult.

— Jó asszony, nekem nincs otthonom... Nincs lakásom...

— Oh ne vess meg azért, mert egy hűtlen nő belemarkolt a lelkembe! Én más vagyok, nem olyan mint az volt! Aki annyit szenvedett, mint én — az dobja rám az első követ, ha a lelkiismerete megengedi! Kinek panaszoljam el gyötrelmes kálváriámat? Az Istennek? Az nem hallgatja meg az ilyen nyomorult páriák, siró, zokogó keservét! De te — te irgalmasabb leszel, ugye-e? Jó lélekkel nem taszithatsz el ma-

gadtól! Vagy ha igen, akkor majd megpihenek a Duna hűs vizében, vagy a vonat kerekei elé dobom magamat! De előbb meg kell hallgatnod, mit és mennyit szenvedtem, a hosszú, kínos kilencz esztendő során!

Nem szakította félbe... Mélységes részvét lopózott a szívébe és önkéntelen a szenvedő felé terelte ébredő rokonszenvét.

— Gyere velem! Bizzál bennem! — Többet nem tudott mondani, mert a fájdalom, mint vaskarika szorította a torkát.

Örzsé, mint az engedelmes gyermek megfogta a kezét és követte bizalommal, a rakodó pályaudvar rémes sötétségébe, ahol a felhalmozott vasuti sinek, gerendák és öszszetolt kocsik, mint kísérteties falu emelkedtek ki a szürke homályból. Egy butorszállító kocsit előtt megállottak... Az ajtaja nyitva volt... A poéta felmászott az üres kocsiba, annak sötétlő háttéréből néhány rongyos pokróczot keresett elő, oda terítette a bejáró ajtó elé és felsegítette maga mellé a reszkető asszonyt.

— Most beszélj, de haikán, hogy a pályaudvar észre ne vehessen benünket, mert itt nem szabad ám éjszaka tanyázni.

Örzsé érzéketlenül állott, azután neki támaszkodott az ajtófélfához és felbámult a sötétlő felhőkbe... a kibukkanó hold eloszlatta a sűrű ködhomályt és fénylő koronájával, megvilágította a szenvedő nő sápadt arcát!

A poéta visszaképzelte magát, abba az éjszakába, mely a maihoz sokban, mindenben hasonlított... Akkor az a másik félelmetes szépség állott az oldalánál mosolygó ajakkal... égő, epedő, nagy szemével... Az, aki megcsalta, reményteljes, biztató helyzetéből a züllés útjára kergette... váltóhamisítónak, gazemberré tette... Azért, hogy a szegény kis énekesnőnek minden vágyát, fényűzési hajlamát kielégítse, könnyelműen koczára tette egész szép, biztató jövőjét... És mégis sóhaj, vád és panasz nélkül vált meg tőle... Azóta évek jöttek, évek mentek... A társadalom kidobta köréből és ő néma megadással viselte súlyos keresztjét...

(Folytatása következik.)

Kiadja:

A „NAPLO” UJSÁGVÁLLALATA.

Blum Lajos
kőfaragó- és sirkőüzlete
Budapest, VIII., Köztemető-ut 4.

Magyar művészek által tervezett művészi siremlékek állandó kiállítás. Márvány, gránit- és syenit

siremlékek
egyszerű és díszesebb kivitelben kapható.

Dr. Wettenstein Szanatorium R.-T.
tüdőbeteg ambulancia
VI. kerület, Délbáb-utca 23. sz.
Betegfelvétel és rendelés:

d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5-ig.
Igazgató főorvos: Dr. Wettenstein József.

Zálogszedulákat
briliánsokat, ékszereket, aranyat, ezüst é
platinát legmagasabb árban veszek. Brii-
liánsokért többet fizetek, mint amennyiért
ojnnan vették. Schiler Izidor, Sip-utca 8.

Szent-Lukácsfürdő gyógyfürdő, BUDA
Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forró-meleg kénes források, iszapfürdők, iszapborogatások, masszáz, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvizusodák. Olcsó és gondos penzió. Csusz, kőszvény, ideg-bőrbajok, lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a

Szent-Lukácsfürdő igazgatósága, Buda.
Kristály forrásásványviz étvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz.

Egy jó férfi szabó nagy munkás felvétetik

Fleischmann, Thököly-u. 20

A „Riviera” Budapesten.

Tisztelettel értesítjük vendégeinket, hogy „Riviera kávéház,” teraszát (VII., Aréna-ut 19.) ketszeresen megnagyobbítottuk és dusan elláttuk délszaki növényekkel, amiért is Budapest látványosságát képezi. Minden este a híres szolista Kicsi Parádi Nécsi 14 tagból álló zenekara hangversenyez. Ugy a fővárosi, mint a vidéki művészek írók és színészek találkozó helye.

Pontos kiszolgálás. — Tisztelettel
Kovács Zsigmond és Fia
tulajdonosok.

Gerber vendéglője

Aréna-ut 74. szám alatt létezik.

Volt pálma liget.

Elköltözés miatt

adód egy jó forgalmu kőseher füstölthus és baromfi kereskedés a legforgalmasabb helyen lakással együtt. Felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal.

CZIMBALMOKAT

a legújabb szabadalmazott rendszer szerint legjobbat készíti (részletfizetésre is) a czimbalomkészítés elismert első szakértője

Habits Antal

hangszerkészítő mester.

BUDAPEST,

Erzsébet-körut 42. szám.

! Budapest éjjel !

Látványossága

a **GENUA** kávéház

VII., Dob-u. 65. Erzsébet-körut sarok.

Egész éjjel nyitva.

esténként Komáromi Bertók Jóska teljes zenekarával hangversenyez.

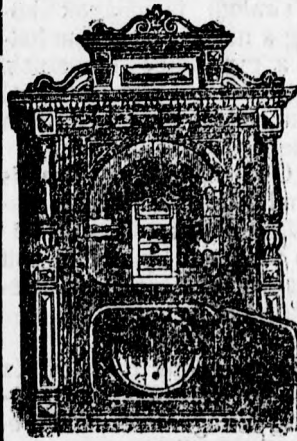
FOGAK

szájpadlás nélkül, rágásra azonnal használható, 4 koronától. Gyökereitavolítás teljesen felesleges. Aranyhidak és koronák 10 évi írásbeli jótállással 24 óra alatt, vidékieknek 12 óra alatt készítenek, foghúzás teljesen érzéstelenítve, tartós tömések 3 koronától. Régi, hasznavehetetlen fogszorokát és fogakat 24 óra alatt hasznavehetővé alakítok. Mérsékelt árak! Részletfizetésre is. Rendelés egész nap. Vasárnap és ünnepnap is.

Dr. HEGEDŰS JAKAB

VII. ker. Erzsébet-körut 44. szám, földszin. Szpecialista minden fog- és szájbetegségben. Kérem a pontos címre ügyelni.

Stiller József

Budapest, VII. ker., Nagydíófa-utca 22. sz.

cs. és kir. szabadalmazott légszekrénygyáros.

Raktáron tart és jutányos áron elad mindenemű hus- és étek-sörkimérőkészüléket, borkimérőasztalt, fagyaltűtőt. Szabadalmazott tartályt és fagyasztó-gépet. :: :: ::

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Cégemre tessék ügyelni.

Gyáram 1873. év óta áll fenn.

Rottenbiller-utca 10. sz. híres cigányprimás zenekarával hangversenyez. Ceylon vacsora! Kétféle italok! Hajós Lipót és Társa. Volt nagymárosi „Korona Szálloda” bérője. orosz főherceg által kitüntetett

CEYLON kávéházban
Kulos Pista

Nem kell többé kávét főzni, sem cukrot venni!

WILLAX KÁVÉKOCCA

forró vízben vagy tejben feloldva azonnal teljesen kész. zamatos és kiválóan jóízű fekete- vagy tejeskávét nyújt.

DARABJA 4 FILLÉR. MINDENÜTT KAPHATÓ.

WILLAX KÁVÉ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST. SZÉKHELY: IRODA: VI. VACZI-UT 167-169. TELEFON: 177-61.

Csillár raktár. ZWILLINGER B.
szerelő mester.

Állandóan raktáron tart:

Légszusz- és villamvilágításhoz szolgáló legszebb kivitelű csillárokat és légszusz-kályhákat, legújabb szerkezetű légszusz-tűzhelyeket és légszusz-fürdő-kályhákat, légszusz-fűző-, sütő- és vasaló készülékeket és minden a világításhoz szükséges kellekeket stb.

Budapest, VI., Hajós-u. 1.
Telefon 43-54. Telefon 43-54.

BUTOR.

Arveresen vett régi és új, legolcsóbbtól a legjobb minőségig. Ugy-szintén amerikai íróasztalok, mahagoni háló-, ebédlő- és uri szobák, angol börgarnitúrák, szalongarnitúrák, szőnyegek, csillárok, petróleumlámpák, olajfestmények és irodai berendezések legolcsóbban beszerezhetőek

Ancsel és társánál,
Dob-utca 22.

OSTENDE-KAVÉHÁZ
RANÓCZI-UT 20.

Előkelő családok találkozóhelye. Remek hideg vacsorák, melyet házilag francia szakácsom által készíttettek.

Esténként

Györi Vörös Miska

a közkezdelt cigányprimás teljes zenekarával hangversenyez

Szíves pártfogatást kér
Gross Ödön
Telefon: 3-68, 86-40 az Ostende és a nyíregyházi Pannónia kávéházak tulajdonosa.

Hodosi A.

Aréna kávéházában

(Aréna-ut és Damjanich-utca sarok)

Május 1-től kezdve minden este hirneves

Rácz Gyula

teljes zenekarával hangversenyez. — A vidékről felránduló közönség találkozó helye.

Háztulajdonosok és lakók figyelmébe.

Lakásának poloska és moly elleni karbantartásait helyiségenként ötven fillér havi díjért elvállalja

STANDARD

féreg elleni karbantartó társaság.
IV. Kossuth Lajos-utca 14-16.

Telefon 66-63.

? Hol találkozunk ?

Színészek, írók és művészek találkozó helye:

Gläser „METEOR” kávéháza

BUDAPEST, Erzsébet-körut 6. szám, ahol az összes hazai és külföldi hírlapok olvashatók és mindenféle kávéházi italok a legméltányosabb árrban számíttatnak.

Ön bérel

egy ócska zongorát vagy pianinót és

kidob

havonta 12.— vagy 16.— korona kölcsön díjat, végre pénzt kiadta, zongorája nincsen.

Ha fizet

havonta 20.— koronát, kap egy kiváló gyártmányu, legmodernebb, ércpánczéltűkés, keresztshuros, új zongorát vagy pianinót, nem ir alá váltót, nem állít kezet, nem lekötelezette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. Ezen ideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA” részvénytársaság

(igazgató: STERNBERG DEZSŐ)

zongoraeladári és kölcsönző telephely. Eufon tölcser-nélkül legtekélyesebb gramofon- és művészlemezok toclarusítása.

Budapest, VI., Teréz-körut 1. sz. alatt

(Király-u. sarok, az Ország. Zeneakadémia közelében)

Telefon 4-81. Telefon 4-81.

Zongorák becsorátása, javítása, hangolása legkülön-sabban. — Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek

Nem érdemes rongyosan járni!

FLEISCHMANN J. férfi-szabó mester

BUDAPEST, Thököly-ut 20. szám I. em.

Ha 12 forintért rendelhetek divatos öltönyt, felöltőt vagy téli kabátot linom gyapjuszövetből mérték után. Vidékieknek mintát bérmentve küldök.